

PM 2009: RVII (Dnr 001-168/2009)

Patientsäkerhet - Vad har gjorts? Vad behöver göras? (SOU 2008:117)

Remiss från Socialdepartementet

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande
Som svar på remissen överlämnas och återopas vad som anförs i denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Ulf KristerSSon anför följande.

Ärendet

Patientsäkerhetsutredningen har ur ett patientsäkerhetsperspektiv sett över den lagstiftning som omfattar tillsyn och ansvarssystem inom hälso- och sjukvården.

Patientsäkerhetsutredningen föreslår en ny lag om patientsäkerhet som ska ersätta lagen om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område från 1998. I den nya lagen får vårdgivare en skyldighet att bedriva ett systematiskt och proaktivt patientsäkerhetsarbete. De ska också utreda tillbud eller vårdskador med fokus på att klarlägga varför de inträffat och vad som kan göras för att något liknande inte ska inträffa igen.

Patienter ska erbjudas att delta i vårdgivarens patientsäkerhetsarbete. Vårdgivaren ska informera patienter som drabbats av vårdskada, vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas för att något liknande inte ska inträffa igen och vilka möjligheterna är att kräva ekonomisk ersättning samt om patientnämndernas verksamhet.

Vidare föreslås en skyldighet för vårdgivare att anmäla hos sig verksam eller nyligen verksam legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal som bedöms utgöra en fara för patientsäkerheten.

Utredningen föreslår att Socialstyrelsens tillsyn inriktas på en kontroll av att vårdgivare bedriver ett systematiskt patientsäkerhetsarbete, att tillbud och negativa händelser utretts i nödvändig omfattning och genomför en egen utredning när så behövs. Socialstyrelsen ska informera andra vårdgivare om anmälda tillbud och negativa händelser samt i övrigt vidta de åtgärder som anmälan motiverar för att säkerställa en hög patientsäkerhet. Socialstyrelsen föreslås också få en skyldighet att utreda och pröva klagomål mot yrkesmässigt bedriven hälso- och sjukvård och mot hälso- och sjukvårdspersonal. En anmälan mot hälso- och sjukvården behöver inte som idag namnge vem eller vilka som han eller hon menar bär ansvaret för det inträffade.

Bestämmelserna om disciplinansvar föreslås ersättas med utökade möjligheter att föreskriva provotid för legitimerad personal som bedöms vara en fara för patientsäkerheten. Även allvarlig brottslighet utanför yrkesutövningen ska kunna vara grund för återkallelse av legitimation eller annan behörighet. Hälso- och sjukvårdens an-

svarsnämnd ska även fortsättningsvis pröva frågor om provotid, återkallelse av legitimation och annan behörighet, begränsning av förskrivningsrätt samt ansökningar om ny legitimation.

I den nya lagen föreslås vidare en skyldighet för hälso- och sjukvårdspersonal att rapportera iakttagna och uppfattade risker, tillbud och negativa händelser till vårdgivaren. Apotekspersonal ska anmäla misstankar om överförskrivning av bland annat narkotiska läkemedel.

Socialstyrelsen ska vid prövningen av legitimation ha tillgång till uppgifter om brott och väckta åtal i belastnings- respektive misstankeregistret. En ny lag om registerkontroll av personal inom hälso- och sjukvården införs. Socialstyrelsens tillsynsansvar utvidgas inte till att omfatta försäkringsmedicinska respektive försäkringsodontologiska rådgivare vid Försäkringskassan samt de läkare och tandläkare som anlitas av försäkringsbolagen. Skälen för detta är bland annat ett tidigare presenterat förslag om att inrätta en Inspektion för tillsyn och effektivitetsgranskning över socialförsäkringen som även ska innefatta försäkringsmedicinska och försäkringsodontologiska rådgivare samt att staten indirekt skulle få inflytande över försäkringsbolagens privata skadereglering.

Ett nationellt patientsäkerhetscentrum föreslås som ska vara pådrivande, rådgivande och stödjande resurs åt såväl riksdag och regeringen som åt myndigheter, vårdgivare samt andra aktörer med betydelse för patientsäkerheten.

Hela betänkandet går att läsa på: <http://www.regeringen.se/sb/d/108/a/117764>

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Mina synpunkter

Jag delar i allt väsentligt utredningens överväganden och förslag. Det är mycket positivt att patientsäkerheten förstärks. Det är mycket bra att den nya lagen som utredningen föreslår fokuserar på patientsäkerhetsarbetet i organisationen. Ur ett patientperspektiv är det också bra att det ska vara tillräckligt att patienten anmäler händelsen i sig, och inte som idag måste precisera en viss person. Jag ställer mig även positiv till utredningens förslag om att Socialstyrelsen bör få tillgång till uppgifter i belastnings- och misstankeregister vid prövningen av någons lämplighet att inneha legitimation samt vid anställningförfarandet för personal inom hälso- och sjukvården. Jag delar inte utredningens förslag om att sakkunniga läkare och tandläkare som anlitas i försäkringsärenden samt försäkringsmedicinska och odontologiska rådgivare vid Försäkringskassan ska undantas Socialstyrelsens tillsyn. Avsaknaden av tillsyn och att de medicinska rådgivarna inte kan göras ansvariga för sina bedömningar redovisar utredningen själv, kan vara en bidragande orsak till dessa brister.

Utredningen medger att brister inom området föreligger vad gäller vetenskapligt underbyggd kunskap och beprövad erfarenhet men föreslår ingen åtgärd. Jag anser att det är viktigt för rättsäkerheten att en patient alltid har möjlighet att anmäla en behandling eller bedömning av en person som innehar legitimation.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande

Som svar på remissen överlämnas och återopas vad som anförs i denna promemoria.

Stockholm den 26 mars 2009

ULF KRISTERSSON

Bilaga

Sammanfattning av ”Patientsäkerhet - Vad har gjorts? Vad behöver göras?”
(SOU 2008:117)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

ÄRENDET

Socialdepartementet har överlämnat betänkandet Patientsäkerhet - Vad har gjorts? Vad behöver göras? (SOU 2008:117) för yttrande. Patientsäkerhetsutredningen har ur ett patientsäkerhetsperspektiv sett över den lagstiftning som omfattar tillsyn och ansvarssystem inom hälso- och sjukvården.

Patientsäkerhetsutredningen föreslår en ny lag om patientsäkerhet som ska ersätta lagen om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område från 1998. I den nya lagen får vårdgivare en skyldighet att bedriva ett systematiskt och proaktivt patientsäkerhetsarbete. De ska också utreda tillbud eller vårdskador med fokus på att klarlägga varför de inträffat och vad som kan göras för att något liknande inte ska inträffa igen.

Patienter ska erbjudas att delta i vårdgivarens patientsäkerhetsarbete. Vårdgivaren ska informera patienter som drabbats av vårdskada, vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas för att något liknande inte ska inträffa igen och vilka möjligheterna är att kräva ekonomisk ersättning samt om patientnämndernas verksamhet. Vidare föreslås en skyldighet för vårdgivare att anmäla hos sig verksam eller nyligen verksam legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal som bedöms utgöra en fara för patientsäkerheten.

Utredningen föreslår att Socialstyrelsens tillsyn inriktas på en kontroll av att vårdgivare bedriver ett systematiskt patientsäkerhetsarbete, att tillbud och negativa händelser utretts i nödvändig omfattning och genomför en egen utredning när så behövs. Socialstyrelsen ska informera andra vårdgivare om anmälda tillbud och negativa händelser samt i övrigt vidta de åtgärder som anmälan motiverar för att säkerställa en hög patientsäkerhet. Socialstyrelsen föreslås också få en skyldighet att utreda och pröva klagomål mot yrkesmässigt bedriven hälso- och sjukvård och mot hälso- och sjukvårdspersonal. En anmälan mot hälso- och sjukvården behöver inte som idag namnge vem eller vilka som han eller hon menar bär ansvaret för det inträffade.

Bestämmelserna om disciplinansvar föreslås ersättas med utökade möjligheter att föreskriva provotid för legitimerad personal som bedöms vara en fara för patientsäkerheten. Även allvarlig brottslighet utanför yrkesutövningen ska kunna vara grund för återkallelse av legitimation eller annan behörighet. Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd ska även fortsättningsvis pröva frågor om provotid, återkallelse av legitimation och annan behörighet, begränsning av förskrivningsrätt samt ansökningar om ny legitimation.

I den nya lagen föreslås vidare en skyldighet för hälso- och sjukvårdspersonal att rapportera iakttagna och uppfattade risker, tillbud och negativa händelser till vårdgivaren. Apotekspersonal ska anmäla misstankar om överförskrivning av bland annat narkotiska läkemedel.

Socialstyrelsen ska vid prövningen av legitimation ha tillgång till uppgifter om brott och väckta åtal i belastnings- respektive misstankeregistret. En ny lag om registerkontroll av personal inom hälso- och sjukvården införs. Socialstyrelsens tillsynsansvar utvidgas inte till att omfatta försäkringsmedicinska respektive försäkringsodontologiska rådgivare vid Försäkringskassan samt de läkare och tandläkare som anlitas av försäkringsbolagen. Skälen för detta är bland annat ett tidigare presenterat förslag om att inrätta en Inspektion för tillsyn och effektivitetsgranskning över socialförsäkringen som även ska innefatta försäkringsmedicinska och försäkringsodonto-

logiska rådgivare samt att staten indirekt skulle få inflytande över försäkringsbolagens privata skadereglering.

Ett nationellt patientsäkerhetscentrum föreslås som ska vara pådrivande, rådgivande och stödjande resurs åt såväl riksdag och regeringen som åt myndigheter, vårdgivare samt andra aktörer med betydelse för patientsäkerheten.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 23 februari 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret delar i allt väsentligt utredningen överväganden och förslag. Det är mycket positivt att patientsäkerheten förstärks. Avgörande för en säker och god hälso- och sjukvård är ett systematiskt patientsäkerhetsarbete. Det är mycket bra att den nya lagen som utredningen föreslår fokuserar på patientsäkerhetsarbetet i organisationen. Ur ett patientperspektiv är det också bra att det ska vara tillräckligt att patienten anmäler händelsen i sig, och inte som idag måste precisera en viss person.

Stadsledningskontoret delar inte utredningens förslag om att sakkunniga läkare och tandläkare som anlitas i försäkringsärenden samt försäkringsmedicinska och -odontologiska rådgivare vid Försäkringskassan ska undantas Socialstyrelsens tillsyn. Medicinska ställningstaganden innefattar inte bara direkt behandling, utan också medicinska bedömningar genom utlåtanden och intyg som kan få stor betydelse för individen. Det finns såsom utredningen redovisar kvalitetsbrister i de bedömningar som görs av Försäkringskassans försäkringsmedicinska rådgivare och försäkringsbolagens medicinska rådgivare. Avsaknaden av tillsyn och att de medicinska rådgivarna inte kan göras ansvariga för sina bedömningar redovisas vara en bidragande orsak till dessa brister.

Det är enligt stadsledningskontorets uppfattning viktigt av även den rådgivande delen av hälso- och sjukvården och som också utförs av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal omfattas av Socialstyrelsens tillsyn. De bör inte undantas tillsynen, särskilt som tillsynen har till uppgift att även stödja och granska verksamheten. Detta gäller såväl de läkare och annan hälso- och sjukvårdspersonal som anlitas av Försäkringskassan, försäkringsbolag, Migrationsverket, kommunernas socialtjänst, rättsmedicin med flera. Stadsledningskontoret anser att det är en fråga om rättssäkerhet att en patient alltid ska ha möjlighet att anmäla en behandling eller bedömning av en legitimerad person, om än i form av ett ställningstagande i ett intyg eller liknande, som vid direkt behandling.

Stadsledningskontoret bedömer, i likhet med utredningen, att förslagen om ett systematiskt patientsäkerhetsarbete inte innebär några nya uppgifter för landsting och kommuner. Med ett väl utvecklat och systematiskt patientsäkerhetsarbete kan de kostnader som föranleds av brister i kvaliteten användas i själva verksamheten.